

Účastníci Seniorskeho klubu SSKK v Nitrianskom regióne

Po raňajšom výdatnom daždi, slnkom zaliata starobylá Nitra vítala 35 účastníkov Seniorskeho klubu na dvojdňovom stretnutí, ktoré ponúkalo bohatý program a príjemné zážitky zo stretnutia členov Seniorskeho klubu v dňoch 17. – 18. augusta 2016.

Obzvlášť srdečného privítania sa členom Seniorskeho klubu dostalo na pôde Krajskej knižnice Karola Kmeťku v Nitre, kde ich privítala riaditeľka knižnice Mgr. Monika Lobodášová s kolektívom pracovníkov. Pani riaditeľka vo svojom príhovore oboznámila členov s činnosťou a aktivitami krajskej knižnice, ktorá je v priestoroch budovy mediálne – spoločenského centra Mediahaus od roku 2005. Krajská knižnica patrí medzi najstaršie kultúrne inštitúcie mesta a jej história sa začala v roku 1923. Knižničný fond v počte 212 2687 k. j. využíva široká čitateľská verejnosť, študenti stredných a vysokých škôl a samozrejme detskí čitatelia. Pre týchto knižnica organizuje širokú škálu podaní ako napr. podujatie *Noc s Andersenom*, čitateľskú súťaž *Čítajte s nami*, besedy so spisovateľmi atď. Slovenská literárna tvorba formou stretnutí so spisovateľmi je určená aj pre širokú čitateľskú verejnosť. Zaujímavým podujatím boli aj kurzy *Tréningu pamäti pre seniorov*. Knižnica vykazuje aj významnú edičnú činnosť, vydáva regionálny knihovnícky časopis *Život knižníc*, *Kalendár výročiosobností a udalostí okresov Nitra, Šaľa a Zlaté Moravce* ako aj edičný titul *Jubilanti*.

Novinkou v práci knižnice je Knižný box, do ktorého sa môžu vracieť vypožičané knihy v rozsahu 24 hodín.

Pre účastníkov stretnutia bola zaujímavá prehliadka priestorov knižnice, v rámci ktorej si vizuálne doplnili už vypočítané informácie o činnosti knižnice.

Podľa programu sa účastníci autobusovou dopravou (náklady hradil SSKK) presunuli do Oponíc, kde sa v priestoroch kaštieľa nachádza Aponiovská knižnica – Bibliotheca Apponiana.

Po prehliadke hrobky šľachtického rodu Apponyiovcov sa z erudovaného výkladu knihovníka a kurátora p. Petra Králika dozvedeli o histórii a osudoch tejto významnej historickej knižnice.

Knižnica Aponiovcov z Oponíc (Apponyi), ktorá je známa ako najkrajšia interiérová knižnica na Slovensku, v súčasnosti obsahuje 8 222 dokumentov (v roku 2007 boli na Ministerstve kultúry SR zapísané pod číslom 267 do Ústrednej evidencie historických knižničných dokumentov a historických knižničných fondov SR) písaných v 12 jazykoch. Návštevníci môžu v tejto knižnici nájsť aj ďalších cca 6 000 zväzkov Zayovskej knižnice. Historická knižnica sa v súčasnom stave zachovala aj vďaka jednotlivcom a inštitúciám, ktoré sa napriek nie vždy priaznivým okolnostiam snažili o jej zachovanie a zveľadovanie.

Gróf Anton Juraj Aponi (1751 - 1817), ako milovník a zberateľ kníh, knižnicu založil v roku 1774 vo Viedni. Knihy vždy dôsledne vyberal a do ich nákupu investoval obrovské peniaze na knižných veľtrhoch, pri kúpe pozostalostí i z kláštorňých knižníc zrušeného rádu jezuitov. Niektoré tituly z týchto nákupov nájdeme v knižnici dodnes. Na usporiadanie kníh a ich katalogizáciu si vybral Augustína Michelazziho, svojho profesora taliančiny na viedenskom Tereziáne (ústav na výchovu šľachtických synov). Dôkazom dôslednej práce knihovníka Michelazziho sú jeho dodnes zachované rukopisné katalógy.

*Po smrti A. J. Aponiho knižnicu ako celok udržal syn Anton Aponi (1782 - 1852), majiteľ oponického panstva, ktorý vyplatil podiely súrodencom. Anton ako kariérny diplomat zastupoval Rakúske cisárstvo v Paríži, Londýne, Ríme a v diplomatickej službe prežil vyše 42 rokov. Rodovú knižnicu zveril knihovníkovi Carlovi Antonovi Gruberovi, ktorý zaviedol nový katalogizačný systém a upozornil na stiesnený priestor pre knihy vo viedenských palácoch. Gruber zdvorilo navrhol grófovi Aponimu, aby pouvažoval nad prenesením knižnice do Uhorska – „do drahej vlasti“ na Maierhof do Bratislavy. Aponi informoval bratislavský magistrát o svojom zámere postaviť na Kozej ulici poschodový palác za účelom prevozu slávnej rodinnej knižnice a jej sprístupnenia verejnosti. So súhlasom magistrátu bol 13. júna 1827 novopostavený palác slávnostne otvorený pre verejnosť ako prvá verejná knižnica v Uhorsku. Motto na priečelí paláca „LITERIS IN PATRIA AVGENDIS“ (Na zveľadenie učenosti vo vlasti) s rodovým erbom bolo naplnené aj vydaním útlej knižky s názvom *Collectio Monimentorum quae in memoriam Bibliothecae Apponianae custodita sunt*. Neskôr sa Anton Aponi sa rozhodol, že ju natrvalo presunie do rodového kaštieľa Aponiovcov v Oponiciach, kde pre knižnicu nechal pristavať celé krídlo. Impozantný interiér knižnice v Oponiciach s empírovým nábytkom z Paríža.*

Ďalšími vlastníkmi knižnice boli jeho syn **Július** (1816-1857), vnuk **Ľudovít** (1849-1909) a napokon Ľudovítov syn **Henrich Aponi** (1885-1935) – posledný majiteľ opanického panstva. V tých časoch už fond knižnice neobohatili žiadne mimoriadne tlače. Práve naopak, fond sa podstatne zmenšil po aukciách v roku 1892 (Sothebys) a 1939 (Praha). Napriek výraznému úbytku kníh, odborné prieskumy fondu v 50. rokoch 20. storočia (bez práce františkána Jozefa Vševlada Gajdoša by v súčasnosti knižnica už asi ani neexistovala) aj revízie vykonané pracovníkmi Matice slovenskej a Slovenskej národnej knižnice potvrdili pestrú obsahovú skladbu knižnice. Knižné tituly totiž pokrývajú 17 vedných disciplín a 31 tematických skupín. Okrem iného tu nájdeme vzácne aktá pápežov a koncilov, dielo slávneho Giordana Bruna z roku 1585, či prácu Isaaca Newtona zo začiatku 18. storočia.

Pre nás knihovníkov bola veľmi cenná informácia o záslužnej práci, ktorú v rokoch 1956 – 1958 ako dokumentarista v službách Matice slovenskej v Martine pri katalogizovaní fondu knižnice za veľmi nepriaznivých podmienok vykonal františkán, knihovník, archivár, literárny vedec, filozof a učiteľ Dr. Vše Vlad Jozef Gajdoš, rodák z obce Veľká Maňa v okrese Nové Zámky. **Dr. Gajdoš bol už v roku 1946 členom Zväzu slovenských knihovníkov.**

Po prehliadke historickej knižnice členovia SSKK navštívili priestory modernej, účelovej budovy Univerzitnej knižnice Univerzity Konštantína Filozofa v Nitre, ktorá v roku 2011 získala ocenenie *Stavba roka 2011*.

Z príhovoru riaditeľky knižnice PaedDr. Viery Tomkovej, PhD. získali informácie o odbornej a publikačnej činnosti knižnice, ktorá je verejnou odbornou knižnicou UKF. Následne si prezreli odborné pracoviská knižnice.

Ako každý rok, večer patril družnému posedeniu v priestoroch hotela OKO, kde boli účastníci ubytovaní.

Druhý deň programu pokračoval prehliadkou významných pamätihodností starobylej Nitry. Po prehliadke Diecéznej knižnice, sa pokračovalo prehliadkou Nitrianskeho hradu, diecézneho múzea a katedrály.

Tohtoročné stretnutie členov Seniorklubu sa tak ako predchádzajúce, opätovne zaradilo medzi úspešne zvládnuté podujatia, účastníci si odniesli veľa poznatkov a dojmov z počutého, videného, mali radosť aj z toho, že sa opäť po roku mohli stretnúť a pospomínať.

Veľké poďakovanie za zorganizovanie úspešného podujatia patrí PhDr. Anne Kucianovej, PhD, ktorá v spolupráci s Krajskou knižnicou K. Kmeťku pripravila hodnotný a zaujímavý 2-dňový program. Poďakovanie všetkým členov patrí aj p. riaditeľke Mgr. Monike Lobodášovej a v neposlednej rade aj jej pracovníčkam, ktoré sa na príprave stretnutia podieľali. Ďakujeme aj p. riaditeľke UK UKF PaedDr. Viere Tomkovej, PhD. za umožnenie návštevy modernej ustanovizne, ktorú sme jej všetci, ale samozrejme „v dobrom závideli“.

Na záver vyslovujeme len želanie, aby sa všetkým našim hosťom i naďalej v práci darilo a aby na nás spomínali v dobrom.

Marta Weissová

V Bratislave, 22. 8. 2016

Zdroj: www.krajskkniznicanitra.sk

www.snk.sk.

www.chateauappony.sk

www.uk.ukf.sk